

OKK Koksovny, a.s.

Zpráva o stavu a vývoji životního prostředí, bezpečnosti a hygieny práce v roce 2024

OKK Koksovny, a.s., kladou důraz na minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí při vlastní výrobě a systematické pokračování v cestě neustálého zlepšování ekologického profilu firmy nyní i v budoucnosti.

Plnění jednotlivých ekologických ukazatelů společnosti je zveřejňováno průběžně ve výročních zprávách a je kontrolováno externími kontrolními orgány a audity včetně správních úřadů, jako jsou ČIŽP, KÚ MSK a KHS.

1. Systém řízení ochrany životního prostředí

Ochrana životního prostředí a trvalé snižování environmentálních dopadů všech výrobních i nevýrobních činností, výrobků a služeb na životní prostředí u nás vychází z principů řízení. Ten je budován a průběžně rozvíjen podle zásad „nejlepší praxe“. Naše společnost je od roku 2015 držitelem certifikátu systému environmentálního managementu dle standardu normy ISO 14001:2015. V roce 2024 proběhl recertifikační audit, kterým společnost OKK úspěšně prošla.

2. Integrovaná politika společnosti

Při svých činnostech uplatňujeme efektivní postupy pro snižování negativních vlivů na životní prostředí a lidské zdraví. Usilujeme o bezpečné a environmentálně odpovědné řízení, které povede k dlouhodobé stabilitě a prosperitě. Vycházíme přitom z analýzy současných i budoucích potřeb a očekávání zákazníků.

ZAVÁZALI JSME SE:

- dodržovat při svých činnostech příslušné závazné povinnosti z oblasti environmentu a bezpečnosti,
- prosazovat v praxi principy neustálého zlepšování pro další rozvoj systému environmentálního managementu a zvyšování bezpečnosti,
- předcházet havarijním stavům vyhledáváním rizik a realizací bezpečných pracovních postupů, efektivně a účinně realizovat opatření v oblasti ochrany životního prostředí a bezpečnosti,
- vytvářet a následně využívat finanční zdroje pro realizaci bezpečnostních opatření a zajištění ochrany životního prostředí,
- vzdělávat zaměstnance a zvyšovat jejich povědomí v otázkách ovlivňování životního prostředí a bezpečnosti,
- uplatňovat principy ochrany životního prostředí a bezpečnosti do vztahů s dodavateli,
- udržovat a rozvíjet systém řízení environmentu a bezpečnosti k dosažení cílů a cílových hodnot, tyto pravidelně ověřovat vedením společnosti.

Tato politika je závazným dokumentem pro všechny naše zaměstnance a spolupracující subjekty. Je pravidelně přezkoumávána a tvoří součást prezentace naší společnosti.

3. Ekologické investice

V roce 2024 jsme realizovali na svých provozech investiční akce směřující ke zlepšení ekologických dopadů na životní prostředí:

Název stavby	Náklady v roce 2024
Rekonstrukce nepřímých chladičů absorpce	27 000 000 Kč
Dodatečné odprášení 10. KB	9 966 350 Kč
Modernizace hašení koksu 9. a 10. KB	6 000 000 Kč
Odstranění benzolového zápachu – II. etapa	3 996 720
Rekonstrukce destilační kolony benzolu	2 000 000 Kč

Dodatečné odprášení 10. KB – Výtlačný a pěchovací stroj

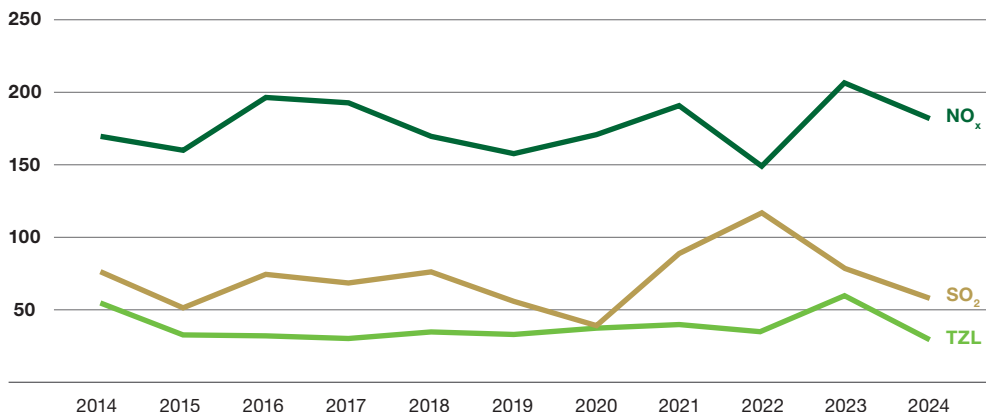
4. Významné ekologické akce – opravy, údržby

- Kompletní výměna odprašovacího potrubí na 10. vodícím voze.
- Oprava vysavače na HTK, JTK a uhelné službě.
- Servis a oprava odprašovací stanice.

5. Ochrana ovzduší

V oblasti péče o životní prostředí věnujeme hlavní pozornost řádnému provozu a údržbě ekologických zařízení, včetně kontinuálního monitorování provozovaných technologií. Na základě zákona o ovzduší č. 201/2012 Sb., včetně návazných vyhlášek a nařízení vlády a po provedeném přezkumu Integrovaného povolení provozujeme koksovnu Svoboda v souladu s platnými BAT limity.

Emise znečišťujících látek na koksovně Svoboda (t/rok)

Emise znečišťujících látek jsou ovlivněny výrobním programem, druhem vsázky a provozním režimem.

ÚDRŽBA A PROVOZ EKOLOGICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Po celý rok 2024 byly kontrolovány případné úniky vizuálních emisí a provozování ekologických zařízení k ochraně ovzduší.

Za účelem omezení resuspenze prachových částic byl prováděn při vhodných klimatických podmínkách úklid zametacím vozem vnitropodnikových komunikací 2× týdně (1× týdně nad rámec IP) a komunikace Koksární ulice v intervalu 1× měsíčně.

Realizovali jsme řadu kontrolních a autorizovaných měření za účelem ověření funkčnosti zařízení a plnění podmínek IP. Veškeré zdroje znečišťování ovzduší byly provozovány v souladu s platným IP a legislativou o ochraně ovzduší (zákon č. 201/2012 Sb.).

6. Vodní hospodářství

PITNÁ VODA

Odebíráme ji na základě kupní smlouvy uzavřené s OVaK a.s.

PROVOZNÍ VODA

Odběr z řeky Odry je povolen na základě IP vydaného KÚ MSK pro koksovnu Svoboda a povolení vydaného MMO pro areál koksovny Jan Šverma. Množství odebrané vody závisí především na objemu výroby koksu a na venkovních teplotách.

VYPOUŠTĚNÍ VODY

Na koksovně Svoboda se jedná o předčištěnou fenolčpavkovou vodu, která vzniká při výrobě koksu, a je přečerpávána na ÚČOV Ostrava. Vypouštění je povoleno IP vydaným KÚ MSK. V roce 2024 jsme na ÚČOV přečerpali 251 917 m³ odpadní fenolčpavkové vody.

Po ničivých povodních v září 2024, které zapříčinily odstavení ÚČOV Ostrava, byly odpadní fenolčpavkové vody likvidovány prostřednictvím oprávněných osob v souladu s IP vydaným KÚ MSK. Za rok 2024 bylo k likvidaci předáno 46 630 m³ odpadních fenolčpavkových vod.

Dále má koksovna Svoboda povoleno **vypouštění odpadních vod (dešťové a chladicí) do řeky Ostravice** na základě IP, a to ve výši 2 000 tis. m³/rok. Množství vypouštěné vody závisí na dešťových srážkách a venkovních teplotách. V roce 2024 jsme do Ostravice vypustili 240 190 m³ odpadní vody.

Vypouštění vody do veřejné kanalizace v Koksární ulici je povoleno na základě kupní smlouvy uzavřené s OVAK Ostrava. Jedná se o splaškovou vodu z koksovny Svoboda. Za rok 2024 bylo vypuštěno 28 572 m³.

Vypouštění odpadní vody do Černého příkopu je po odstavení provozu na koksovně Jan Šverma povoleno pouze při zvýšených dešťových srážkách nebo při poruchách čerpacích stanic. Za rok 2024 bylo do Černého příkopu vypuštěno 52 424 m³.

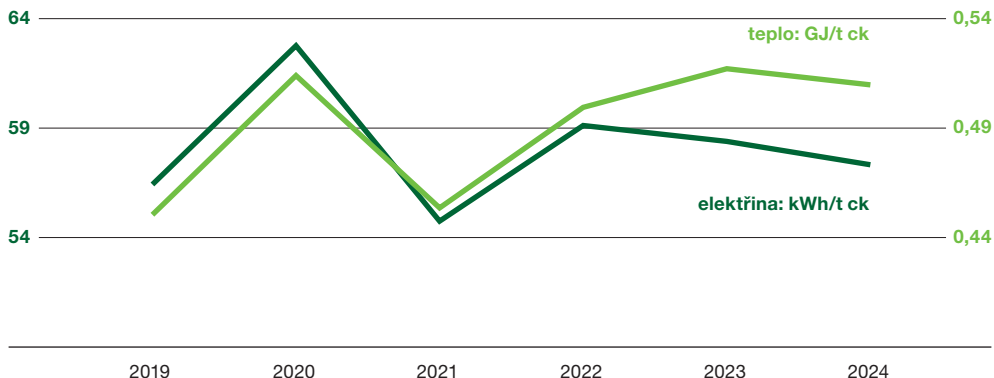
Při běžném provozování areálu koksovny Jan Šverma je **odpadní voda přečerpávána do ÚČOV Ostrava**. Po odstavení výroby koksu v této koksovně se z areálu přečerpává do ÚČOV Ostrava jen voda sanační a část vody dešťové. V roce 2024 se na ÚČOV Ostrava přečerpalo 69 976 m³ těchto vod.

7. Nakládání s energiemi

Sledování spotřeby elektrické energie na koksovně Svoboda probíhá v reálném čase v rámci informačního systému řízení elektroenergetiky.

Pro snižování tepelných ztrát průběžně provádíme izolace potrubních tras a výměnu oken za okna plastová.

Spotřeba energií na tunu produkce

Vývoj spotřeby energií na tunu vyrobeného koksu (t cks) je závislý na klimatických podmínkách a realizovaných výrobních programech.

8. Nakládání s odpadem

Nakládání s odpady a obaly se řídí platnými právními předpisy ČR a směrnici výkonného ředitele č. 013 Odpadové hospodářství. Společnost při své činnosti vyprodukovala v roce 2024 celkem 630 tun odpadů, z toho bylo 93 tun nebezpečných odpadů.

V porovnání s předchozím obdobím se celková produkce odpadů snížila. 57 % celkové roční produkce tvořily kovové odpady – jedná se o odpad, který je dále recyklován. Nebezpečné odpady vznikaly především při běžných opravách technologických zařízení, převážnou část těchto odpadů zaujímaly vyzdívky koksárenských baterií.

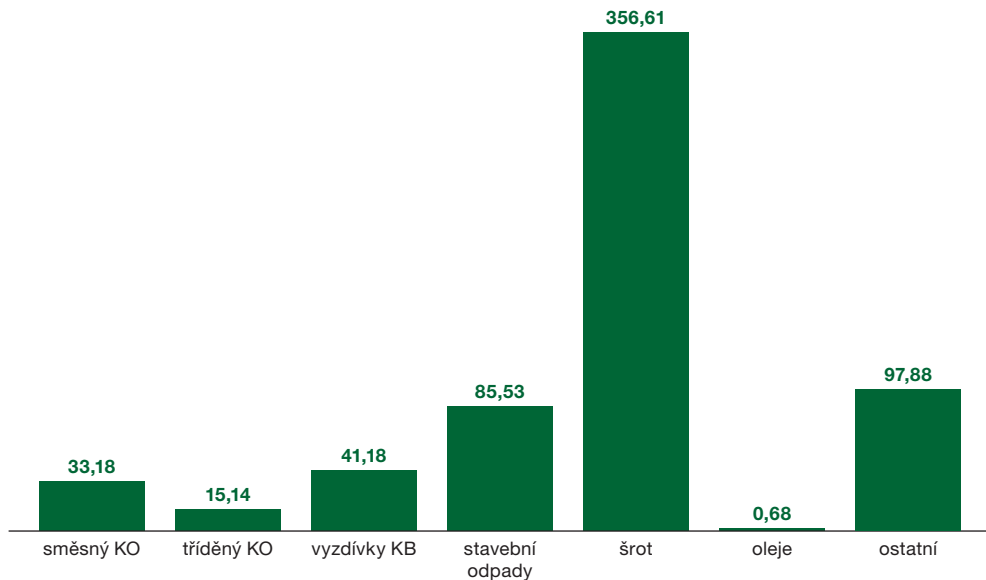
V rámci projektu „Zelená firma“ a v souladu se smlouvou na zpětný odběr výrobků s ukončenou životností bylo společnosti REMA Systém, a.s., předáno 7284,6 kg elektroodpadu.

Výdaje na odpadové hospodářství v roce 2024 v celkové výši 1068 tis. Kč zahrnují náklady na odstranění odpadů, na jejich analýzy před předáním oprávněné osobě a poplatek za nakládání s obaly.

Spolupráce se společností EKO-KOM, a.s.

V souladu se zákonem o obalech jsme plnili oznamovací povinnost o produkci obalů. V produkci množství obalů dovezených do ČR jako součást dodávaného výrobku bylo v roce 2024 vykázáno 512 kg dřeva, 115,2 kg papíru a 12,8 kg PVC.

Přehled produkce odpadů v roce 2024 (v tunách)

9. Nakládání s chemickými látkami

V návaznosti na nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/707, kterým se mění nařízení CLP a stanoví se nové třídy nebezpečnosti a kritéria pro klasifikaci, označování a balení látek a směsí, byla v roce 2024 aktualizována Směrnice č. 014 Nakládání s chemickými látkami a směsí a Nařízení technického ředitele č. 002 Školení o chemických látkách a chemických směších. Tyto změny reflektují nové legislativní požadavky a zajišťují soulad s platnou právní úpravou.

Dále byla provedena revize bezpečnostních listů chemických látek a směsí v souladu s aktuálními požadavky nařízení REACH. Databáze bezpečnostních listů všech chemických látek používaných na OKK byla průběžně aktualizována a doplňována podle nejnovějších legislativních požadavků.

Kontrola správních orgánů

V roce 2024 nebyly ze strany správních orgánů provedeny žádné kontroly týkající se dodržování chemického zákona anebo přímo použitelných předpisů EU, na které chemický zákon odkazuje.

10. Hygiena práce

Kontrolní měření pracovních podmínek v roce 2024 bylo provedeno na základě rozhodnutí KHS MSK.

Realizovaná kontrolní měření v roce 2024:

- Kontrolní měření benzenu a benzo(a)pyrenu v pracovním prostředí u vybraných profesí na středisku chemické výroby.
- Kontrolní měření pracovní polohy u vybraných profesí na středisku koksovací pece a laboratoře.
- Kontrolní měření celkové fyzické zátěže u profese na středisku laboratoře.
- Kontrolní měření hluku u vybraných profesí na středisku koksovací pece, uhelná služba, laboratoř, údržba.

Celkové finanční náklady na měření pracovních podmínek v roce 2024 dosáhly 263 061 Kč.

V roce 2024 Odbor zdravotnictví Krajského úřadu Moravskoslezského kraje potvrdil rozhodnutí Fakultní nemocnice Ostrava o uznání nemoci z povolání.

11. Bezpečnost práce

Během roku 2024 jsme zaznamenali sedm pracovních úrazů, které si vyžádaly pracovní neschopnost. Oproti roku 2023 došlo k navýšení o jeden pracovní úraz s pracovní neschopností.

Pracovní úrazovost za rok 2024:

Ukazatel	Hodnota
počet všech úrazů	7
smrtečných	0
s hospitalizací nad 5 dnů	0
počet zameškaných směn následkem úrazu	439
ukazatel úrazové četnosti	10,16
ukazatel úrazové závažnosti	5,1
průměrný počet zaměstnanců	480
počet prostonaných kalendářních dnů z důvodů PÚ	732

12. Požární ochrana

Řídí se zákonem č. 133/1985 Sb. ve znění pozdějších předpisů. V rámci pravidelného proškolení proběhlo roční opakované školení zaměstnanců na jednotlivých střediscích z PO.

V prosinci 2024 proběhlo taktické cvičení HZS MSK společně s jednotkou sboru dobrovolných hasičů podniku (JSDHP). Tématem taktického cvičení byl únik benzolu z technologie do vnějšího prostředí a vodního toku, záchrana zraněné osoby a její dekontaminace.

Cvičení mělo za úkol procvičit součinnost složek IZS, úřadů a havarijní připravenost při závažné havárii na technologii benzolu, vyznění složek IZS, úřadů a dalších orgánů zabezpečujících plnění úkolů vyplývajících z VHP OKK, dále aktivaci složek IZS podílejících se na záchranných a likvidačních pracích, jakožto i jejich koordinaci přes operační středisko. Procvičovala se rovněž taktika složek IZS při společném zásahu s únikem NL, ověřovala se aktuálnost Vnitřního havarijního plánu (VHP OKK), stejně tak varování a informování obyvatelstva v přílehlé oblasti. Jednotky požární ochrany (JPO) si ověřily postupy při řešení havárie na vodním toku a ověřovala se také součinnost České inspekce životního prostředí (ČIŽP) a Povodí Odry (POD) při likvidaci havárie ve vodním toku.

13. Staré ekologické zátěže

Staré ekologické zátěže jsou řešeny na základě ekologické smlouvy č. 131/96, aktuálně uzavřené mezi OKK Koksovny, a.s., a Ministerstvem financí (MF). Ekologickou smlouvou se MF zavázalo uhradit společnosti OKK Koksovny, a.s., účelně vynaložené náklady na splnění ekologických závazků, které budou na základě rozhodnutí orgánu statní správy (ČIŽP) v projektu nápravných opatření stanoveny.

Analýzy rizika zpracované na vytipovaných lokalitách s předpokládanou starou ekologickou zátěží prokázaly nutnost sanačního zásahu u těchto lokalit: koksovna Československé armády (ČSA), koksovna Svoboda (KSv), koksovna Jan Šverma (KJŠ), skládka chemických odpadů KJŠ, Černý příkop, bývalá koksovna Lazy a koksovna Trojice.

Veškeré práce spojené s odstraňováním starých ekologických zátěží jsou řízeny Ministerstvem financí ve spolupráci s dalšími orgány státní správy jako Ministerstvo životního prostředí ČR, ČIŽP a statutární město Ostrava (pro lokality v katastru města Ostravy).

Ochranné sanační čerpání podzemní vody v areálu KJŠ v celkem 17 vrtech bylo v roce 2024 realizováno podle schváleného realizačního projektu prací a v souladu s Rozhodnutím KÚ. Povodně na podzim 2024 způsobily zastavení čerpání podzemních vod z důvodu nefunkčnosti ÚČOV, která byla povodní odstavena z provozu. Tento stav trvá dodnes. Současně na lokalitě probíhala akce „SEZ – Koksovna Jan Šverma, společnosti OKK Koksovny, a.s., sanace nesaturované zóny I. etapa“, v rámci, které byly realizovány demolice průmyslových objektů – koksárenských baterií, uhelných věží, kompresoroven a dalších objektů chemické výroby včetně plynojemu. Součástí této etapy je také aktualizace projektu pro II. etapu sanace nesaturované zóny, jehož předmětem bude dokončení demolice objektů v areálu a navazující sanace podloží. Stavebně-sanační část projektu byla v roce 2024 ukončena a v roce 2025 mají být ukončeny i projekční práce na aktualizaci II. etapy sanace.

Na lokalitě koksovny Svoboda probíhá od roku 2016 ochranné sanační čerpání na třech sanačních plochách. Podzemní voda je z vybudovaných vrtů čerpána, čištěna na dekontaminační stanici a následně vypouštěna do zasakovacích objektů. Ze dvou monitorovacích vrtů u tzv. příbřežní linie Ostravice byla voda po předčištění odváděna zároveň s ostatními

odpadními vodami z koksovny na ÚČOV. I zde povodně na podzim 2024 způsobily nezbytné přerušení čerpání z těchto dvou vrtů, a to z důvodu nefunkčnosti ÚČOV.

Na lokalitě bývalé koksovny ČSA probíhá od roku 2022 doprůzkum a zpracování projektu sanačních prací. Byl proveden doprůzkum a pasportizace objektů v areálu a doprůzkum staré skládky provozních odpadů. Po dokončení doprůzkumu podloží budov a doplnění sítě hydrogeologických vrtů byly zahájeny práce na vlastní projektové dokumentaci 1. etapy sanace – demolice objektů a rekultivace staré skládky.

Na lokalitě skládky chemického odpadu koksovny Jan Šverma a lokalitě bývalé koksovny Lazy probíhaly ve spolupráci s Ministerstvem financí přípravy na zahájení výběrového řízení na dodavatele zpracování projektové dokumentace sanace.

Při pravidelných kontrolách provedených KÚ MSK, ČIŽP, OIP, KHS a HZS nebyly shledány závažné nedostatky v oblasti bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí a nebyla v této oblasti stanovena správními orgány žádná sankce.

Zprávu zpracoval kolektiv zaměstnanců OKK Koksovny, a.s.
Ostrava, březen 2025

Více o společnosti OKK Koksovny, a.s., na www.koksovny.cz.